

конкурентоспроможність. Системне впровадження цифрових рішень формує стійкі конкурентні переваги та забезпечує сталий розвиток логістичного бізнесу.

Список використаних джерел

1. Боковець В. В., Безсмертна О. В., Шварц І. В. Складська логістика України під час війни: проблеми та інноваційні рішення. *Innovation and Sustainability*. 2024. Т. 4, № 2. С. 127-133.
2. Зубар І. В., Намазова Ю. І., Назаренко М. О. Стратегічне управління інноваційним розвитком операційної діяльності підприємств Вінниччини. *Ефективна економіка*. 2025. № 3. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.3>
3. Птащенко О. В., Шершенюк, О. М., Кізілов І. В. Вплив цифрової трансформації на інноваційну активність логістичних підприємств. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2024. № 3. С. 140–149.
4. Ремига Ю., Тонюк М. Сучасна концепція цифровізованого стратегічного управління транспортним комплексом. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. № 2(21). С. 398–409.
5. Яременко О.І., Страхніцький Я.О, Зубар І.В., Намазова Ю.І. Менеджмент підприємств критичної інфраструктури в умовах сучасних безпекових викликів: Монографія - Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2025. 236 с.
6. Krykavskyy, Y., Chornopyska, N., Dovhun, O., Hayvanovych, N., & Leonova, S. (2023). Defining supply chain resilience during wartime. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(13 (121), 32–46.

УДК 332.145.65

Івасько Руслан

Здобувачк вищої освіти факультету права, публічного управління і менеджменту

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла
Коцюбинського

Науковий керівник: Климчук Олександр, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри публічного управління та менеджменту

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла
Коцюбинського

УПРАВЛІНСЬКІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЙ НА СИСТЕМНОМУ РІВНІ

*Ключові слова: економічна безпека, організація, менеджмент,
системний підхід, конкурентоспроможність.*

Економічна безпека організації виступає ключовим чинником її конкурентної стійкості та здатності до довгострокового розвитку в умовах динамічного зовнішнього середовища. Враховуючи сучасні аспекти глобальної нестабільності, воєнних загроз і конфліктів, фінансових криз та посилення конкуренції питання забезпечення економічної безпеки організацій набуває особливого значення. Економічна безпека розглядається як ключова передумова стабільного функціонування будь-яких організацій, їх конкурентоспроможності та здатності протистояти внутрішнім і зовнішнім ризикам [1, 2]. Водночас, динамічність середовища господарювання потребує переходу від фрагментарного реагування на загрози до системного підходу у формуванні механізмів управління економічною безпекою.

Виклики, що постали перед Україною внаслідок повномасштабної війни, розпочатої РФ у лютому 2022 р., значно актуалізують потребу у нових управлінських підходах до захисту бізнесу від економічних, фінансових та інформаційних ризиків [3]. Важливо не лише зберегти функціонування організації у кризових умовах, а й створити умови для їх сталого розвитку в післявоєнний період. Саме тому питання інтеграції стратегічного, операційного

та антикризового менеджменту у забезпеченні економічної безпеки організацій виходить на перший план.

Метою дослідження є обґрунтування та систематизація сучасних управлінських підходів до формування економічної безпеки організацій на системному рівні, а також визначення механізмів їх ефективної реалізації в умовах зростаючих зовнішніх і внутрішніх викликів.

Системний підхід в управлінській діяльності дозволяє інтегрувати фінансові, виробничі, кадрові, організаційні, інформаційні та інноваційні аспекти безпеки в єдину управлінську модель, що забезпечує цілісність та комплексність управлінських рішень [4, 5]. Управлінські підходи до формування економічної безпеки мають ґрунтуватися на поєднанні класичних принципів менеджменту із сучасними концепціями стратегічного управління ризиками, антикризового менеджменту та контролінгу. Це створює передумови для узгодженості дій на всіх рівнях організаційної структури та забезпечує ефективне функціонування системи управління.

Систему управління економічною безпекою організацій потрібно розглядати як структурований комплексний процес стратегічних, тактичних та оперативних заходів, які спрямовані на формування захищеності організації від можливих зовнішніх і внутрішніх загроз, а також на забезпечення унікальної здатності протистояти їм в майбутньому [6]. Ключовим завданням менеджменту в цій сфері діяльності є побудова адаптивної системи управління, що здатна поєднати превентивні та реактивні заходи. До превентивних заходів будуть належати: формування корпоративної культури безпеки, стратегічне планування, диверсифікація ризиків; а до реактивних: антикризові програми, санаційні заходи та реструктуризація бізнес-процесів. Поєднання цих складових у єдине ціле забезпечує ефективне управління організацією навіть в умовах невизначеності та загострення кризових явищ. При цьому, інструментарій забезпечення економічної безпеки має охоплювати систему раннього попередження ризиків, стратегічний та фінансовий контролінг, використання бізнес-аналітики, інформаційних технологій та засобів

кіберзахисту. Це в комплексі дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози та знижувати їх вплив на діяльність організації.

За таких умов важливою виступає роль менеджерів усіх рівнів, які мають координувати управлінські зусилля з формування безпечного бізнес-середовища, створювати ефективну систему комунікацій в інформаційному середовищі та інтегрують заходи з безпеки у загальну стратегію розвитку організації. Економічна безпека при цьому розглядається не як відокремлений напрям діяльності, а як складова стратегічного управління. В умовах глобальних викликів і високого рівня турбулентності управлінські підходи до формування економічної безпеки повинні ґрунтуватися на інноваційності, гнучкості та здатності до швидкого прийняття рішень. Це забезпечує не лише виживання організації у складних умовах, але й формування її стійких конкурентних переваг як в сучасних умовах, так і в майбутньому.

Відтак, управлінські підходи до формування економічної безпеки організації на системному рівні мають базуватися на цілісній моделі, що охоплює стратегію, тактичні рішення та оперативне управління. Така модель враховує динаміку зовнішнього середовища, ризики, нормативні умови і внутрішні ресурси організації. Тільки завдяки системному і інтегрованому управлінню можна забезпечити стійкість, гнучкість та конкурентоздатність організації у довгостроковій перспективі.

Таким чином, проведений аналіз дозволяє стверджувати, що економічна безпека організацій виступає комплексною категорією, яка охоплює фінансову, кадрову, інноваційну, інформаційну та правову складові, а її забезпечення можливе лише на основі системного управлінського підходу. Застосування системного підходу дозволяє організаціям не тільки нейтралізувати загрози, але й формувати конкурентні переваги, спрямовані на стійкий розвиток і підвищення адаптивності до динамічного середовища.

Подальші наукові пошуки доцільно спрямовувати на розробку моделей оцінювання економічної безпеки організацій із застосуванням сучасних цифрових технологій, вивчення взаємозв'язку між економічною безпекою та

корпоративною соціальною відповідальністю, що дасть змогу підвищити рівень довіри з боку стейкхолдерів. Очікуваним результатом є формування адаптивних управлінських підходів, здатних забезпечити економічну безпеку і стабільність українських організацій у довгостроковій перспективі та їх ефективну інтеграцію у глобальні ринки.

Список використаних джерел:

1. Ареф'єва О., Тульчинська С., Попело О., Ареф'єв С., Ткаченко Т. Система економічної безпеки в умовах трансформації влади. *Міжнародний журнал інформатики та мережевої безпеки*. 2021. 21 (7). С. 35-42.
2. Patyka N., Khodakivska O., Pronko L., Kolesnyk T., Klymchuk O., Kamenschuk B., Zayed N. Approaches to Evaluation of the Agriculture Competitiveness Level: Empirical Evidence in Ukraine. *Academy of Strategic Management Journal*. 2021. Vol. 20, Issue 1. 1939-6104-20-1-703. URL: <https://surl.li/upihbp>.
3. Самборська О.Ю., Климчук О.В. Негативний вплив війни на зайнятість та доходи українців. *Інноваційна економіка*. 2023. №3 (95). С. 63–69. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2023.3.8>.
4. Климчук О.В. Економічна сутність розвитку інноваційних процесів у виробництві біопалива. *Вісник аграрної науки*. 2014. № 8. С. 62–65.
5. Климчук О. В. Сучасні аспекти використання інформаційних систем і технологій в управлінні. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи*: зб. тез доповідей II Міжн. наук.-практ. конф. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. С. 170–171.
6. Витвицька О. Д., Сливінська О. Б. Основи формування системи управління економічною безпекою підприємства. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 3. С. 251–255. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-38>.